SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:733

av Michael Melby (S)

Ett stärkt vägnät i Dalsland

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att stärka vägnätet i Dalsland och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Dalsland är beroende av ett väl fungerande vägnät. Avstånden mellan tätorter är relativt stora och många människor är beroende av bil för att ta sig till arbete, utbildning, vård, handel och annan samhällsservice.

För näringslivet är vägnätets kvalitet minst lika betydelsefull. Skogsbruk, industri, jordbruk, handel, transportföretag och besöksnäring är beroende av att varor och människor kan transporteras på ett säkert och förutsägbart sätt.

Dalslands vägnät måste därför betraktas som ett sammanhängande system. Det är inte tillräckligt att enbart fokusera på enstaka större vägprojekt. E45, de större regionala vägarna och det mindre vägnätet fyller olika funktioner men är beroende av varandra.

E45 har en central funktion för Dalslands nord–sydliga transporter och förbinder Dalsland med bland annat Vänersborg, Trollhättan och vidare söderut samt Åmål och Värmland norrut.

E45 behöver därför ses som en långsiktig transportkorridor. Där standarden är otillräcklig bör åtgärder kunna omfatta mötesseparering, förbättrade vägrenar, säkrare korsningar, förbättrad sikt, förstärkt bärighet och andra trafiksäkerhetshöjande åtgärder. E45 genom Dalsland bör därför ges en långsiktig planering för förbättrad trafiksäkerhet, framkomlighet, bärighet och standard, med särskilt fokus på de delar som ännu inte har tillräcklig standard,

Särskild uppmärksamhet bör riktas mot de delar av E45 där vägens standard inte motsvarar den trafik och de transportbehov som vägen har. E45 måste samtidigt fungera tillsammans med de vägar som ansluter Dalslands samhällen och företag till huvudstråket.

Väg 164, 165, 166, 172 och 173 har viktiga funktioner för Dalslands interna och regionala transporter. Väg 164 går genom norra Dalsland och är enligt Trafikverket ett viktigt stråk för gods- och pendlingstrafik. Väg 172 är ett viktigt transport-, pendlings- och servicestråk och är även prioriterad för kollektivtrafiken. Väg 164, 165, 166, 172 och 173 bör prioriteras i den fortsatta planeringen av Dalslands regionala transportinfrastruktur,

Trafikverket genomför redan planering för åtgärder vid korsningen mellan väg 164 och 172 samt en cirka 2,1 kilometer lång gång- och cykelväg mellan Skåpakorset och Bengtsfors. Vägplanen vann laga kraft 2026 och byggstart är enligt den aktuella tidsplanen planerad till sommaren 2027.

Det är positivt, men det behövs ett bredare perspektiv där hela vägsystemet analyseras och där brister mellan olika projekt identifieras.

Det finns ett omfattande nät av mindre statliga vägar som förbinder mindre samhällen, gårdar, företag, skogsbruk och turistmål med de större vägarna.

Västra Götalands regionala infrastrukturplan för 2026–2037 konstaterar att många resor börjar eller slutar utanför de större regionala stråken. Planen framhåller också att en stor del av de allvarliga olyckorna på det statliga vägnätet sker på mindre vägar och att åtgärder på vägar med vägnummer 500 och högre därför har stor betydelse. Detta är särskilt relevant för Dalsland.

En väg kan ha relativt låg årsdygnstrafik men ändå vara helt avgörande för dem som bor och verkar längs vägen. Trafikmängden bör därför inte vara det enda måttet på vägens betydelse.

Underhåll behöver ske långsiktigt och förebyggande. Det handlar inte enbart om att reparera uppkomna potthål och beläggningsskador utan också om att säkerställa vägens konstruktion, avvattning och bärighet.

För skogsbruket krävs vägar som klarar tunga transporter från skog till industri och terminaler. För jordbruket krävs framkomlighet för maskiner och transporter. Industriföretag behöver kunna ta emot råvaror och leverera produkter året runt.

Bristande bärighet, återkommande tjälskador och dålig avvattning kan skapa stora problem för dessa verksamheter. Det är därför viktigt att bärighetshöjande åtgärder och klimatanpassning inkluderas i planeringen av Dalslands vägnät. Trafikverket bör ta fram en samlad åtgärdsplan för Dalslands större transportvägar, där behov av mötesseparering, breddning, vägrenar, korsningsåtgärder, bärighet, avvattning och trafiksäkerhet identifieras och prioriteras.

Trafiksäkerhet måste vara en central del av utvecklingen av vägnätet. På större vägar kan det handla om mötesseparering, säkrare korsningar, förbättrade vägrenar och säkrare sidoområden. På mindre vägar kan åtgärderna exempelvis handla om förbättrad beläggning, röjning av vegetation, förbättrad sikt, räcken, vägmarkeringar och säkrare korsningar. Det behövs också bättre möjligheter för gång- och cykeltrafik där människor behöver färdas mellan bostäder, skolor, arbetsplatser och samhällsservice.

Ett fungerande vägnät är även en viktig del av samhällets beredskap. Om en större väg tillfälligt stängs på grund av olycka, översvämning, ras, snöoväder eller underhåll måste det finnas fungerande alternativa vägar. Det mindre vägnätet kan därför ha en större betydelse än vad trafikmängden normalt visar. Planeringen bör därför beakta vilka vägar som är viktiga som alternativa transportvägar och säkerställa att även dessa håller en tillräcklig standard.

Den regionala infrastrukturplanen för Västra Götaland 2026–2037 omfattar cirka 10,5 miljarder kronor och innehåller både större investeringar och mindre åtgärder på

det statliga regionala vägnätet. Drift, underhåll, bärighet och klimatanpassning av det statliga vägnätet hanteras inom den nationella infrastrukturplaneringen. Det finns därmed både nationella och regionala verktyg för att förbättra Dalslands vägnät.

För att stärka vägnätet i Dalsland bör E45 utgöra ett centralt huvudstråk, medan väg 164, 165, 166, 172 och 173 tillsammans med övriga statliga vägar bildar det regionala nätet. Det mindre vägnätet måste därefter säkerställa att människor och företag faktiskt kan nå dessa huvudstråk.

Det mindre statliga vägnätet i Dalsland, inklusive vägar med högre vägnummer, ska ges en tydligare prioritering när det gäller beläggning, bärighet, tjälsäkring, avvattning, räcken, vägkanter och trafiksäkerhet.

En sådan helhetssyn är viktig för att Dalsland ska kunna ha fungerande arbetsmarknader, ett konkurrenskraftigt näringsliv, god samhällsservice och möjlighet att bo och verka i hela landskapet.

Dalslands vägnät bör därför ges en långsiktig, sammanhållen planering där framkomlighet, trafiksäkerhet, bärighet, underhåll, beredskap och regional utveckling vägs samman.

Trafikverket bör göra en samlad bedömning av vägnätets robusthet och redundans i Dalsland, så att viktiga transporter kan upprätthållas även vid olyckor, översvämningar, tjällossning, större underhållsarbeten eller andra störningar.

Michael Melby (S)